

Astma/KOL-mottagning på Granlo hc

1. Astma hos barn 0-6år

- a. Vid allmänpåverkan → läkare akut.
- b. Ej allmänpåverkan → läkare, helst PAL

Anamnes: hereditet, exponering för rökning, djur; nattlig hosta, täta förkylningar (>1/månad), orkar ej som sina kompisar. Vid 2-3 symtom- provbehandla enl Mitt läkemedel 3 förkylningar, pröva utan behandling fjärde förkylningen. Blir det klart sämre då → behandla som astma. Astmakontrolltest fr ca 4 års ålder.

Återbesök till sköterska för uppföljning av inhalationsteknik, genomgång hur läkemedel tas etc. Lämpligt med årskontroll hos barnkliniken/läkare eller sköterska beroende på svårighetsgrad, se behandlingslinje.

2. Astma hos barn 7-18år

- a. Vid allmänpåverkan → läkare akut
- b. Ej allmänpåverkan → **läkare, helst PAL**. Anamnes: hereditet, exponering för rökning, djur. Begränsad vid träning/skolgympa? Täta förkylningar (>1/månad), hosta. Astmakontrolltest. Klarar ofta pulverinhalator. Till astmasköterska för spirometri i samband med utredning. Använd gärna PEF-kurva.
- c. Diagnosticerad astma: astmakontrolltest årligen. Återbesök till astmasköterska efter behov, 0,5-1gång/år, till läkare vid behov. Ny spirometri om PAL önskar.

3. Astma hos vuxna

- a. Vid allmänpåverkan → läkare akut
- b. Ej allmänpåverkan, men misstanke → **läkare, helst PAL**. Anamnes: hereditet, exponering för rökning, djur. Begränsad vid träning? Täta förkylningar (>1/månad), hosta. Gärna PEF-kurva. Spirometri med rev.test.
- c. Diagnosticerad astma som hör av sig/efter diagnos: astmakontrolltest årligen skickas av läkare i samband med receptförnyelse/fylls i via 1177 e-tjänster i samband med receptförnyelse. Besök hos läkare eller sköterska vid behov. Ny spirometri om PAL önskar, annars genomgång enl checklista.

Viktigt att läkare är tydliga i diagnosättning och planerad uppföljning.

Efter svårare exacerbation återbesök till sköterska eller läkare inom 6v. Uppföljning AKT, inhalationsteknik, hur de tar sina mediciner. Dessa besök kan med fördel göras digitalt.

Efter spirometri/besök hos sköterska

1. Allt ser bra ut- sköterska meddelar pat, info till PAL via bedömningslista alternativt spirometri läggs i PALs fack.
2. Vid smärre besvär- till PAL på telefontid inom 2v. Spirometri i PALs fack.
3. Vid stora besvär- till PAL på mörkblå tid, eller väntelista m hög prio. Spirometri i PALs fack.
4. Vid dålig patient- till DD.

Provtagning astma: hos både barn och vuxna kan det vara rimligt att kontrollera phadiatop och b-status med diff. Om en per oral kortisonkur ska ges är det bra att kontrollera eosinofiler innan det görs, kan ta lång tid för värdena att normaliseras efter.

4. KOL

- a. Vid allmänpåverkan → läkare
- b. Vid misstanke, gärna på vida indikationer → **COPD6-mätning. Om detta ger utslag → väntelista spirometri.**
- c. **Inga spirometrier på patienter utan diagnos om inte COPD6-mätning är gjord!**
- d. **Om spirometrien normal, bedömningslistan för kännedom till PAL som skriver notering i journalen och brevsvår. Om spirometrien oklar, telefontid till PAL som tolkar. Om spirometrien tydligt avvikande- mottagningstid till PAL direkt alt väntelista med hög prio. KOL-prover inför besök.**
- e. Diagnosticerad KOL:

GOLD A återbesök vb. Cave rapid decliners.

GOLD B-C: kontroll ca 1gång/år, vartannat år hos sköterska, vartannat år hos doktor. Spirometri ordinerar vb.

GOLD D: kontroll 2ggr/år, varannan gång till doktor, mellan de besöken sköterskekontroll. Genomgång enl protokoll (Årskontroll KOL). I princip aldrig mer spirometri.

Vid årskontroll läkare: skriv i bedömning/planering hur ofta patienten ska kontrolleras och hur ofta/om spirometri behöver göras. Viktigt att gradera enligt GOLD! Cave rapid decliners. Kom ihåg KOL-skola/fysioterapeut.

Alltid vid årskontroll: ACT/CAT. Rökning, träning, hur de tar sina mediciner, inhalationsteknik.

Alltid bedömningslista sköterska efter exacerbation, både astma och KOL.

Skicka alla KOLare till fysioterapeut (bedömningslista Erik Lukas Jensen). De gör 6min gångtest, frågar om KOL-skola och går igenom andningsteknik och träning. Fysioterapeut skickar på bedömningslista till PAL efter besöket vid behov.

Namn:.....

Personnummer:.....

Checklista återbesök astma hos vuxna

Vilka mediciner används?

Preparat	Styrka	Dos	Tas när/hur?
----------	--------	-----	--------------

Kommentar

Inhalationsteknik

Ja

Nej

Kommentar

Biverkningar av medicinerna?

Kvarvarande symtom:

hosta, andnöd eller pip vid ansträngning

nattliga symtom

behov av beta2-stim > 2 ggr/ vecka

Begränsningar i pat:s livskvalitet?

Rökvanor

Försämring i vissa miljöer eller tid på året?

Motion

Försämringsperiod /exacerbation sedan
sist?

Finns individuell behandlingsplan?

Astmakontrolltest

Inplanerat återbesök

Årskontroll KOL

Utredning

Spirometri genomförd senast
Lungröntgen i samband med eller efter diagnos	ja ☒ nej ☒
CAT antal poäng
Exacerbationer senaste året
Kontroll inhalationsteknik
Klassificering enligt GOLD
Blodprover, något anmärkningsvärt
Metabola syndromet, inkl blodtryck
Hjärtkärlsjukdom, inkl kontroll perifera ödem
Ångest, depression, kognitiv svikt
Osteoporos (FRAX)

Icke-farmakologisk behandling

Rökning	ja ☒
	nej ☒
Fysisk aktivitet	ja ☒
	nej ☒
KOL-skola	ja ☒
	nej ☒

Risk för undernäring

1. Hur har din viktutveckling sett ut de senaste månaderna?

Jag har gått upp i vikt (0p)

Oförändrad (0p)

Jag har gått ned i vikt (1p)

2. Hur är din aptit?

God (0p)

Varken god eller dålig (0p)

Dålig (1p)

3. BMI

BMI >25=0p

BMI 22-25=1p

BMI <22=2p

Totalpoäng:

0-1p Ej risk för undernäring

2-4p Risk för undernäring, remiss till dietist

Farmakologisk behandling

SABA/SAMA

LAMA

LABA

ICS

Vaccinationer

pneumokocker

ja

Influensa

ja

Dokumentation:

astma/KOL-sköterska

skriver under astma/KOL-fliken. Spirometri

dokumenteras under sökord, endast PEF-värde före och efter skrivs ner, för övrigt se skannat. Ger besked till pat:

ok kurva brevsvar från PAL

Tveksam kurva sätt på tfn-tid till PAL

Dålig kurva läkartid/väntelista med hög prio till PAL

Läkare

diktera/skriv tolkning under sökord spirometri. Viktigt att

klassificera enligt GOLD. Vid nydiagnosticerad sjukdom skriv även kronisk diagnos och anteckning under tidigare sjukdomar

Patientinformation astma: [Min behandlingsplan astma.pdf \(viss.nu\)](#)

Patientinformation KOL: [Min behandlingsplan KOL.pdf \(viss.nu\)](#)